

Danskeren.

„Danskeren“ udkommer hver Tirsdag og Fredag

Tirsdags-Udgave.

„Danskeren“ koster kun \$1.50 per Aargang.

Nr. 12.

Blair, Nebr., Tirsdag d. 10. Februar 1903.

12te Aarg.

Ullterfalken.

Af Doktor A. Bjerre i Bordingborg.

Lagerens Erklæring om Smittetilstanden ved Ullterfalken har vakt forhøjt Opmærksomhed og kan ikke ignoreres.

Ganske vist tør man maatte nu gaa ud fra, at de fleste fungerende Præster, som de burde, afviser Kalken for hver enkelt Ullterfalk, ikke blot udbendig, men med Almindelighed og for højt Børdsbold afviser baade Kalkens Yderste og Indre Side, førend ny Ullterfalk paa halses, ligesom man vel ogsaa kan være vis paa, at al ubrugt Vin, der har været i Kalken, bortset ved Ulltergangens Slutning. Og, hvad endnu mere er: de af Kirkelegenerne, som er Ulltergæster, og som altsaa tror paa det større Ullter, Kristi Nærvarrelse, vil sikkert ogsaa kunne tro paa det Ullter, at den, Gud vil bevare, er uden Fare.

Men alligevel, Kalkens Behandling med et Klæde fjerner ikke den Mulighed, at der kan glide Spytartikler ned i Vinen; og det, at de rette Ulltergæster med deres Tro befrugter Frygten for Smittefare ubeluttr ikke, at der er „svage“, som der bør tages Hensyn til. Og saa bør det tænkes paa de rensningsing, især tuberkulose, der nu, ud fra Lagerens Erklæring om Smittefaren, maa føle sig forpligtede til at holde sig tilbage fra Ulltergang i Kirken.

Men selv, hvor der ingen Frygt er for Smittetilstanden, kan der være et fremtrædende Udbag ved den fælles Benyttelse af samme Kalk (jfr. de for en Ullterfalk let iagttagelige Bestanddelser for at komme til at ligge øverst paa Kalkfaldet), og Udbag, som man — man fæder det klageligt eller ej — maa regne med, naar Tælen er om Nutidens Ullter med Hæder ubeluttr kritisk Sags, med fastere Nerver, end Fortidens Mennesker synes at have haft.

For mig, som sikkert for mange baade inden- og udenfor Præstestanden, staar det som givet, at Kirken under de nuværende Forhold bør søge den nu brugte Form for Raddervinens Udbæling ændret. Og vi er vistnok ikke saa fjernt fra, hvor vi er om at gøre, at dette netop i denne Tid paany bliver sagt saa klart som muligt fra Kirkelig Side.

Men, hvortil kan Udbælingen ændres? Maatte det ske paa en bedre Maade — her tillader jeg mig nu et lille følgende Forslag, sammensat af gamle Tanker og maatte en enkelt ny:

Der anvendes fandeformede Ullterfalk, af hvilke der let kan høves. Kan de gamle Kalk ikke ombannes, og er der ikke Raad til Anstaltelse af nye af edelt Metal, kan en sammelig Kalk af Porcelan eller svært Glas jo godt benyttes. Over denne Kalk udtales Indstiftelsesordet.

Foruden langs den indvendige Side af Raddervin ved Kalkfaldet anbringes en Bordkant af 6-7 Tommers Bredde. Den maa ikke være beklædt med Fløjl eller Klæde, men være af Træ, af samme Slags, som det ellers ved Ullteret benyttede, helst poleret, saa det let kan holdes rent og blankt.

Kirken anskaffer et Antal Ullterglas, svarende til det højeste Antal Ulltergæster paa en Dag i bedkommende Kirke. Ved ekstraordinært store Ulltergange i Anledning af større Kirkelige Møder etc., maa de manglende Glas kunne laanes fra en anden Kirke. Glasene er aggeborgerformede, af svært Glas, saa mørkt, at man ikke udfra kan se, hvor meget eller hvor lidt af Vinen, Ulltergæsten har nydt. De er forsynede med et Rors og under Foden en Filtplade e. l., saa de kan sættes indløst. En Trediedel oppe paa deres Inderside angiver et tydeligt Mærke, hvor høj Præsten skal stå i Vinen.

En Model approberes af Kultusministeriet, et enkelt Glasvært faar Forhørdingsretten, og Glasene kan kun revideres af Kirkefogeder og Kirkefogeder. Uder et Bøger Møst, afleveres det til Sognepræsten, som sørger for dets Tilintetgørelse og giver Kirkefogeder eller Kirkefogeder fornøden Underretning.

Under sidste Salme før Ulltergangen henfætter Kirkebetjenten eller Læreren et Antal Bøgere paa Bordkanten, der svarer til Ulltergæsternes Antal. Er der et fuldt Børdsbold eller flere, da saa mange Bøgere, som der kan være Ulltergæster paa Kalkfaldet.

Naar Præsten gaar rundt med Vinen, holder han, idet han samtidig udtaler Udbælingsordet, af Kalken i hvert enkelt Bøger. Han bliver staaende foran hver Ulltergæst, til denne har nydt af Vinen og atter sat Bøgeret ned. Han kan da være gamle Folk med stævende Hænder til fornøden Hjælp.

Naar Ulltergæsterne forlader Kalkfaldet, medtager de deres Bøgere og henfætter dem paa Borde ved Næstgængen fra Koret.

Er der flere Børdsbold, gaar Kirkebetjenten, førend det næste Hold træder ned, hen langs med Ullterstranen — ikke med en Vætte, hellere med en med Klæde betrukken Kurv — og henfætter Bøgere til det nye Hold. Og saa det sidste Børdsbold medtager sine Bøgere henfætter dem paa de dertil bestemte Borde.

En Ordning som denne vilde vistnok vise sig æstetisk og sanitært fordelagtig og derhos tilstrækkelig tilfredsstillende. Selvfølgelig vilde den i Overgangstiden virke fremmedartet paa baade Præster og Ulltergæster. Men mod det principielle i den, at den enkelte Ulltergæst kun gennem et Bøger faar Afgang til den fælles Kalk, kunne der kun som en Høvelsesfag fremføres Indvendinger, — underligt foresien, at saadanne da ikke hyppigere fremkommer mod vor Kirkes Opgivelse af Børdets Brydelse.

Ved den foreslaaede Ordning Indførelse vilde navnlig de større Ulltergange træde lidt længere Tid end nu, men man faar aldrig noget for intet.

Bortset der fra den successive Fornyelse af Ullterglasene i Tidens Løb og fra et lidt forøget Forbrug af Kirkevin, vilde Udgifterne ved den nye Ordning falde samlede, een Gang for alle. Stulde en og anden Kirke ikke kunne overkomme dem, vilde Menighedsden, hvor Endringen snæst indført, sikkert med Glæde nye et frivilligt Bidrag. Det bemærtes som noget selvfølgeligt, at Anbringelsen af Bordkanten og Anstaltelsen af Bordene til Ullterglasene kun kunde ske efter Samarbejde med Kirkefogeden.

Indførelsen af den her foreslaaede Ordning, eller en lignende, burde gøres afhængig af, hvad Præst og Menighed paa det enkelte maatte blive enige om. Der vil sikkert i nogen Tid være stor Forskel paa, hvad Fiertallet af Raddervin og Fiertallet af Raddervinighed besluttede sig til. Men det stulde nok ske, at den nye Ordning inden mange Aar vandt frem til de fleste Sogne.

En religionsløs Søndagsstole.

Kort før Nytaar indbød „Studentersamfundet“ i København til et Møde i dets Lokaler, hvor Spørgsmaalet om Oprettelse af en religionsløs Søndagsstole stulde drøftes. I Følge „Ar. Dbl.“ tog denne Søndagsstole sin Begyndelse Søndag den 11. Jan. Om Planen med denne Søndagsstole heder det bl. a.:

Planen til en saadan blev nærmere udbetalt af nogle af Studentersamfundets Mænd, der færlig vil tage sig af denne Sag, nemlig cand. phil. Herman Trier, cand. jur. P. V. Berenssen og cand. mag. Vilh. Rasmussen, der

indbrødmede, at det bedste vel nok vilde være, om de københavnske Børn stulde komme i Stole om Søndagen, men sit Lov til at tumle sig i den fri Natur, bestaet med Leg og Sport. Men da det nu er en Rendsgerning, at en stor Del Forældre gerne vil af med deres Børn et Par Timer om Søndagmiddagen og derfor sender dem i den første den bedste Søndagsstole, liden behyrdede for, hvilke Ting man der hyskesatter deres Vand og Tanker med, saa mener Studentersamfundet sig talbet til at komme den forhaandenværende Trang i Møde ved at oprette en Søndagsstole „uden religiøs-pietistisk Tilfint, uden Salmefang og Bibelhistorie“.

Man fortaar Hensigten. Paa den Maade mener Social-Demokratiets Mand eller Fritænkterne at kunne fri de Børn, de saa under Indflydelse, fra at paavirtes af Kristendommen.

Vangelandsmordet.

4 om Forbrydelsen.

„Vangelands Avis“ indeholder følgende overraskende Oplysninger om Mordet:

Der har været et Komplot paa 4, som har udført Forbrydelsen, nemlig Arbejdsmand Hans Rasmussen (Nader Konge), Tjenestekarl Carl Gustav Christensen, Arbejdsmand Chr. Larsen (Kullerup) og Røgter Mads Nielsen (Christensen-Ristinge).

Under Konge er den egentlige Anstifter og Hovedmand i Komplotet. Han har, trods sit ellers gennemførte Benægtelses-system, nu og da følt Trang til at snakke, og i sine da afgivne Forklaringer har han fortrøstet sig ret behyrdelig. Hans iøvrigt delvis modstridende Benægtelse vil formentlig ikke, efter det ophjste, kunne fri ham for hans Straf.

Carl Gustav er Rastformand i Komplotet og Rader Konges højre Haand. Han har tilstaaet ikke blot at have deltaget i de forudgaaende Planer, men ogsaa at have været med inde i Husket og nærværende under Mordet. Han siger imidlertid at det var Rader Konge og ikke han, der slog det sidste Slag paa Konen.

Chr. Kullerups og Mads Ristinges Angivelser gaar derimod ud paa, at Carl Gustav, efter at Kullerup havde dræbt Manden og slaaet et Slag paa Konen, tog Kollen og dræbte hende, som efter det første Slag saa og jamrede og skønnede, og atkurat den samme Fremstilling har Carl Gustav selv givet en daværende Medtjener Dagen efter Mordet. Oprindeligt var det iøvrigt Meningen, at Carl Gustavs Medtjener stulde have været med paa den næstliggende Udflugt, men han vilde ikke.

Chr. Kullerups Tilstaaelse om at have dræbt Manden og slaaet paa Konen stemmer med Mads Ristinges og Carl Gustavs Fortklaringer og falder ganske sammen med, hvad han 2. Pinsedag betrede sin Moder, hvilket denne selv og en anden Kone, som bag en Dør lyttede til Christians Fortælling, senere har forklaret.

Mads Ristinge var tilstede i Husket, mens Mordet udførtes, og har bag efter været med til at lade efter Penge.

Sønt Chr. Kullerup saaledes staa som Hovedmorderen, saa er han dog sikkert ikke den værste i Komplotet. Under Mordaktionen fik Chr. Kullerup Rader Konges meget omtalte gaae Takke trukket over sin Uniformstrakke, og mens Mordet udførtes, var Rader Konge nærværende, og alt imens han ledede Mordoperationen, søgte han i Stuffer og Stabe og under Hovedpuderne efter Penge.

Efter det ophjste fandt han en Hundebredtønseddel, en Guldbrykone, 3 Titronesedler og nogle Sølvpenge. Alle de Medstribte saa, at han i

Udlandet.

„Anna L. Mulsford“.

London, 8. Febr. Den britiske Dampskib „Westhall“ passerede i Dag Brovhead og signaliserede, at den har Besætningen fra den amerikanske Stonneret „Anna L. Mulsford“ ombord.

6. Februar berettede Dampskibet „Mount Royal“, at den under 16. Januar havde mødt navnte Stonneret i meget læt Tilstand og med oprørt Mandskab.

Efterretningen i Dag om „Anna L. Mulsford“ er den første siden 16. Januar og er altsaa forsaavidt af glædelig Art.

Kronprinsessen af Sachjen.

Geneve, Schweiz, 8. Febr. Den forhaandenværende Kronprinsesse af Sachjen blev i Dag indlagt paa Sanatoriet i Rhon. Det menes, at det sadeste Hofs Forbud mod at lade hende besøge sit syge Barn fuldstændig har nedbrudt hendes Nerve-system.

Nyon ligger ved Genferjøen i Kanton Vaude, og Sanatoriet er berømt for sine Kure mod Sindssygdomme og Nerveleidelser.

Macedonien.

Konstantinopel, 8. Febr. De østrigske og russiske Gesandter vil i denne Uge forelægge Porten Udtast til de foreslaaede Reformen i Macedonien. Det Rygte verserer, at Østlig mobiliserer en ikke ubetydelig Part af sin Hær med den Eventualitet for Øje, at der stulde blive Uroligheder paa Balkanhalvøen.

Mexico. Bølgenskomiteen har sendt til Mexiko \$130,000 til Brug for Veltempele af Sortedebet. Penge vedbliver at strømme ind. Der er ialt 44 Tilfælde i Hospital, og 5 er alvorlige.

London. Det kundgøres officielt, at Col. Arthur Lynch, som blev dømt til Døden for Landsforraderi den 25. f. M., er benaadet. Straffen er ændret til livsvarigt Fængsel.

Det engelske Dampskib „Graffo“, som var paa Vejen fra Glasgow til Buenos Aires, sank forleden ud for Rampey Island. Sels af Besætningen reddede sig i Livbaad, en Mand vidde at være druknet, og 16 savnes.

Czaren af Rusland har givet \$5,000 til Hjælp for de trængende Hæstere i Bretagne, „som et Vidnesbyrd om min Lokalitet og ubædelige Sympati for min Ven og Allerede, Frankrige.“

Bordstulpen fandt en Pung, og efter at have rystet den for Dret og hørt Pengene Kirke stat han den til sig.

Christians Kullerup fik sin Part 30 Kr. udbetalt kontant. Af Rader Konge og Carl Gustav er han sikkert kun taget med som et Redskab, der stulde udføre Udaaden og følgerig var det ogsaa naturligt, at han straks fik Betaling for sit Arbejde. Og kun ved et Tilfælde, fordi han ramte fejl første Gang paa Konen, var det, at han ikke blev ene om selve Mordhandlingen.

Mads Ristinges Indblanding i Komplotet er sikkert af mere tilfældig Natur. Han var tilfældig sammen med de øvrige og vil komme til at hede, selv om hans Straf bliver mindre.

Efter Mordet stulde Rader Konge naturligtvis hinanden Tavsheds. Hvad der mest maa forbaave under hele denne Sag, er, at der ialt har været 10 a 12 Medindviende i Mordet, og at de dog har tunnel holdt Tand for Tunge i 5 a 6 Aar.

Amerika.

Oversvømmelser befrugtet.

Columbus, Ga., 8de Febr. Catacogalloden stiger, og en Oversvømmelse befrugtes. Vandet er 36 Fod over normal Vandstand og stiger stadig. En Bro under Opførelse er bleven stærkt bestabiget, og alle Møllerne er standse. I sels Timer steg Vandet fem og en halv Fod. Al Gjendoms langs med Fjoden har lidt betydelig Skade.

Macon, Ga., 8. Febr. Demulgeefloden er i Øjeblikket 21 Fod over almindelig Vandstand. Alle Veg paa „the Southern“ gennem Macon er i Øjeblikke, fordi Banen baade oven- og nedenfor Macon staar under Vand. Besøtningen paa „Bottomen“ har maattet flygte i første Hast for at redde Livet.

Evansville, Ind., 8. Febr. Floden er i stadig Stigen i Aften, og det menes, at den Mandag Aften vil være naaet til 40 Fod over normal Højde. Mange Vaade arbejder ihærdigt paa at redde de Tusinder af Bushels af Majs, der findes i „Crisis“ langs Flodbredden, og det frygtes, at meget deraf vil gaa tabt. Wabashfloden stiger ogsaa i Aften med rivende Hurtighed. En stor Mængde Træstammer og Strelser kommer fra „Green River“.

Rovmord.

New York, 8. Febr. Louis Mandel, Jernhandler, blev i Dag myrdet paa sit Kontor East Twenty-Third Street, idet hans Hjærnestal var kunst med en tung Jærnstang. Han fandtes i bevidstløs Tilstand og døde paa Hospitalet.

Kæveri har aabenbart været Motivet til Mordet, da Stuffen i det Bort, ved hvilket Mandel sad, da han blev angrebet, var plyndret, ligesom hans Guldring og en Diamant-Slippenaal var borte. Morderen har imidlertid ikke fundet et større Beløb, som Mandel gik med i en Bryllomme. James Murphy, en Arbejdsmand i Gaarden, ophjser, et Mandel fort i Forvejen havde irettesat en italiensk Arbejder ved navn Joe for Pligtforsømmelse og beordret ham til at gaa og vaske en Vogn. Murphy gik da til Profokit, og da han kom tilbage, fandt han Mandel bevidstløs paa Kontorets Gulv, hvortil Italieneren er forfunden.

Missionsarbejde blandt Indianerne.

New York, 8. Febr. Biskop Hare af den episkopale Kirke i begge Distrikter irske Leder, helenbt Biskopsmand og Jærseminister, døde i Dag i Nijsa. Han var født i Jærland i Aaret 1816. — Etta Hall, den kendte Novelleforfatterinde, døde i Dag i East Bourne af Pneumonia efter et Anfald af Influenza.

Texas-Doktor myrdet.

Armore, J. L., 8. Febr. Dr. J. J. Fisher, en fremragende Læge i Reagan, er bleven myrdet, formodentlig af Røvere. Dr. Fisher, som blev 45 Aar, boede tidligere i Stephensville, Tex.; men ved Eglestak med en rig Indianerhvind var han kommen i Rensidelse af værdifulde Jorder i Rensidelsen af Reagan.

En Patient, der kom for at søge hans Hjælp, fandt ham død — stulde gennem Hovedet. Familiens øvrige Medlemmer var alle borte fra Hjemmet. Draber sin Kammerat. Bristol, Tenn., 8. Febr. Politibetjent Grat Walk stulde i Dag sin Kammerat Politibetjent Childers her i Byen. Stuldet var øjeblikkelig dræbende.

Karjagen var en almindelig Trøtte. Walk er flygtet.

Haardt for Kulbaronerne. Omaha, Nebraska, — Dr. M. J. Cahagan her i Byen erklærer, at han efter anstillede Eksperimenter er i Stand til at producere kunstig Haardtul, som i enhver Hensende kan stilles ved Siden af det virkelige Produkt. Det kan produceres og sælges meget billigere end Haardtul, ja endog billigere end Blødtul. Dr. Cahagan har 800 Pund af sit Produkt paa Lager. Han er nu i Færd med at producere et Stof, som har Blødtulenes Egenskaber.

Sidste Nyt.

Jungen Pest i San Francisco.

San Francisco, 9. Febr. Alle Læger er nu enige om, at der ingen Pest er her nu, og at enhver Fare, om en faadan nogeninde har eksisteret, forlængst er forbi.

Et høvert Skib, som nu afgaar fra herværende Havn, faar en Sundhedsattest, der lyder paa, at der end ikke har været den fjærneste Mistanke om Pest her de sidste 60 Dage. Heri er den lokale Sundhedskommission og alle Byens Læger enige.

Dr. Vincent B. Buckley har udstædt følgende Erklæring: „I Løbet af de sidste 60 Dage er der absolut intet Tilfælde af Pest opdaget i Byen, og i dette Tidrum har Sundhedskommissionen, af hvilken jeg er Medlem, ikke i fjærneste Maade været i Berøring med denne Sygdom. Som Følge heraf gives der ethvert Skib herfra ren: Papirer i saa Henseende. Det er med stor Glæde, jeg afgiver denne Erklæring, idet jeg altsaa samtidg beretter alle Rygter, der maatte tale i modsat Retning.“

Overført. Beatrice, Nebr. Mr. B. Knap, som boede i Blue Springs, blev i Morges overført af en Fragtvogn i Burlington Gaardene ved Wymore. Hans venstre Ben blev slaaet af mellem Knæet og Ankelen, og højre Arm og Ben blev brækket. Den haardt medtagne Mand blev bragt til Dr. Jacks Kontor, hvor det vilde sig nødvendigt at amputere: de brækkede Lemmer. Det er ikke at undres over, at Stakken ikke kunde udførte alt dette, og i Løbet af to Timer døde han. Fragtvojen blev „svitdet“, og Ulykken stete ved, at Mr. Knap, der passerde tværs over Banen, ikke saa sig for.

Dødsfald. London, 9. Febr. Sir Charles Gavan Duffy, den tidligere irske Leder, helenbt Biskopsmand og Jærseminister, døde i Dag i Nijsa. Han var født i Jærland i Aaret 1816. — Etta Hall, den kendte Novelleforfatterinde, døde i Dag i East Bourne af Pneumonia efter et Anfald af Influenza.

Et Barn dræbt. Des Moines, Ia., 9. Febr. En Telefonskærm fra Washington melder, at Fragttog Nr. 95 mod Vest paa den syddelstlige Gren af „Rock Island“ i Møddags løb af Sporet ved Buffalo. En Vogn var ladet med Jærn, løb i fuld fart mod Stationsbygningen, som trusles fuldstændigt. Agent L. H. Croft med Familie boede paa første Sal over Stationen, og, desværre, blev hans 5-aarige Datter dræbt. Mr. og Mrs. Croft er haardt saarede, og sandsynligvis vil den sidste ikke overstaa det.

Lærer eller Lærerinde søges.

Emanuel Menahed Macine B. S. søger en troende ramt Lærer eller Lærerinde. Lærergerningen udtages helt den 1. Marts, sult den 1. Juli d. N. Ansøgere for vor Søndagsstole maa kunne undergive i Engelsk til „3rd grade“ og vedes sude deres Ansøgning næret muligt til underlægge. Saa Emanuel Menaheds Telefontal: Sogne: G. S. Jenien, 1130 Round Ave., Macine, Wis.